

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Десислава Георгиева Вараджакова,

Национален институт по геофизика, геодезия и география на Българска академия на науките, професионално направление: 4.4. Науки за Земята, научна специалност: Икономическа и социална география (География на туризма) и професионално направление: 3.9. Туризм при Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед № РД 38 - 197/23.04.2021 г. на ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Решение №5/20.04.2021 г. на Факултетен съвет на Геолого-географския факултет и решение на заседанието на научното жури от 20.05.2021 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото приложение (ППЗРАСРБ), както и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

I. Данни за конкурса

Конкурсът за заемане на академична длъжност “професор” по направление 3.9. Туризм в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ е обявен в Държавен вестник бр. 22 от 16.03.2021 г. Документи за конкурса е подал един кандидат – доц. д-р Мариана Атанасова Асенова. При прегледа на предоставените документи се установи, че са спазени изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, както и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СУ „Св. Кл. Охридски“.

II. Кратки биографични данни за кандидата

От представената автобиография е видно, че доц. д-р Мариана Асенова е под ограничителната възраст за заемане на академичната длъжност „професор“, с което отговаря на изискванията в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ в СУ „Св. Кл. Охридски“. През 1985 г. придобива с отличен успех степента магистър по география, специалист по териториална организация на туризма и отидна и втора специалност – английски език в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, а през 1997 г. с пълно отличие получава квалификацията специалист по маркетинг, реклама и бизнес комуникации в УНСС. Непрекъснато повишава квалификацията си, преминавайки обучения, свързани с глобалните дистрибуционни системи (Galileo), устойчивото развитие на туризма (Travellife), управлението и маркетинга в хотелиерството и туристическите дестинации във водещи чуждестранни университети и сертификационни организации. През 2012 г. в СУ „Св. Климент

Охридски“ защитава докторска дисертация на тема „Методика за мониторинг на устойчивото туристическо развитие (на примера на община Царево)“.

Трудовият си път започва през 1987 г. като инспектор в СУ „Св. Кл. Охридски“, след което последователно се развива заемайки длъжностите „асистент“, „старши асистент“, „главен асистент“ и „доцент“, като в момента е ръководител на катедра „География на туризма“ и зам. декан „Магистърски и докторски програми“ на ГГФ.

Успоредно с това доц. д-р Мариана Асенова се реализира успешно в практиката. Тя е председател на Съвета на директорите на „Слънчев бряг“ АД (1999 - 2001), Верига за младежки туризъм „Орбита“ ЕАД (1998 - 2001), Българска агенция за кредитен рейтинг (2004 - 2020). През 2002-2006 г. е директор за пазар България на туристическа агенция „Международни пътувания“ ЕООД. През 1997 – 2001 г. е зам.-министър на икономиката, отговарящ за туристическата политика на страната.

Владее английски, руски и немски език.

III. Анализ на научно-изследователската дейност и приносите на кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ доц. д-р Мариана Асенова е представила 46 публикации, необходими за покриване на минималните национални изисквания съгласно нормативната уредба, както следва:

- една колективна монография със собствен дял от 170 стр. съгласно с приложения разделителен протокол;

- 5 публикации в съавторство в индексирани по SCOPUS и WoS издания на английски език, в две от които е първи автор;

- 27 бр. публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, от които 4 самостоятелни.

- 9 бр. студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове, от които 2 самостоятелни;

- 3 бр. глави от колективни монографии, от които една самостоятелна.

- един университетски учебник в съавторство.

При направената справка в НАЦИД се вижда, че представените публикации не повтарят тези за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за „доцент“.

Основните приноси в представените в конкурса публикации могат да се обособят в пет групи – анализ на състоянието и развитието на туризма, устойчиво развитие на туризма, туристическо райониране, маркетинг на туристическите дестинации и обучение в областта на туризма. В първата тематично са обособени и две подгрупи, като в едната се прави анализ на състоянието и развитието на туристическите дестинации на различни териториални равнища, а във втората на отделни видове туризъм.

От приложената Справка за оригиналните научни приноси на кандидатката са видни приносите ѝ в основния хабилитационен труд-монография, тъй като в разделителния протокол не са посочени главите, които са разработени от отделните автори, а именно:

- На основата на обстоен литературен преглед са изяснени и дефинирани някои понятия: културно наследство и туристическа атракция и сечението между тях – атракциите, основани на културното наследство;

- Разработена и предложена е типология на атракциите, основани на културното наследство, която е апробирана при теренно проучване по предварително определен маршрут в страната;

- По специално разработена методология и съответния инструментариум е планирано и осъществено проучване на туристическото търсене на атракциите, основани на културното наследство, както и състоянието на тяхното предлагане, включително представянето им в Интернет и квалификацията на заетите с тази дейност лица;

- Обобщен и анализиран е както националният опит, така и международната практика в управлението, мониторинга и финансирането на атракциите, основани на културното наследство.

Доц. д-р Мариана Асенова е посочила 211 цитирания на свои публикации, 23 от които са в реферирани и индексирани по SCOPUS и WoS издания.

Била е ръководител на национален научен проект, свързан с изготвянето на Концепция за туристическото райониране на България (2014). Участвала е в 5 национални и 10 международни научни или образователни проекти. Била е ръководител на 4 успешно защитили докторанта.

В Софийския университет „Св. Кл. Охридски“ доц. д-р Мариана Асенова води лекции и упражнения в бакалавърската и магистърската програма на специалност „Туризъм“ по дисциплините „Посредническа дейност в туризма“, „Туроператорска и агентска дейност“, „Световни и национални туристически борси и изложения“, „Туристическа политика“, „Туристическо планиране“, „Маркетинг в туризма“, „Устойчиво развитие на туризма“ и „Управление на туристическите дестинации“, като последните три води и на английски език.

IV. Критични бележки и препоръки

Доц. д-р Мариана Асенова е единственият университетски преподавател по „Туризъм“ в страната, заемала държавния пост - зам. министър, отговарящ за туристическата политика на България, теоретичната ѝ подготовка отговаря на специалността, която преподава, владее отлично английски език в резултат на специализираното си гимназиално и висше образование, има дългогодишна практика в туристическата индустрия. Имайки предвид това бих препоръчала да увеличи своята самостоятелна публикационна активност в издания, индексирани в най-високите квартали на Scopus и WoS.

V. Заключение

Като се вземат предвид условията в чл. 115, ал. 1 и 2 и в съответствие с информацията от справките по чл. 117, ал. 1, т. 12-14 от Правилника за приложение на ЗРАСРБ в СУ „Св. Кл. Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“ след обстоен преглед на представените документи и материали от кандидатката в конкурса се установи, че тя отговаря на всички изисквания, както е видно по-долу:

1. да са придобили образователната и научна степен „доктор“ – представено

е копие от диплома № СУ 2012-43/15.05.2012 г., издадена от СУ „Св. Климент Охридски“ за присъдена образователна и научна степен „доктор“ по 3.9 Туризм (География на рекреацията и туризма);

2. да са заемали академичната длъжност "доцент" в СУ „Св. Климент Охридски“ или в друго висше училище или научна организация не по-малко от две академични години - от представената справка се вижда, че заема длъжност „доцент“ от 8 години;

3. да са представили публикуван монографичен труд, който да не повтаря представените за придобиване на образователната и научна степен “доктор”, на научната степен “доктор на науките” и за заемане на академичната длъжност “доцент” - представена е една колективна монография със собствен дял от 170 стр. съгласно приложен разделителен протокол: Асенова, М., В. Маринов, В. Николова, Е. Петкова, Р. Митова, Ч. Истаткова (2021) Между културата и туризма: туристическите атракции, основани на културното наследство. УИ "Св. Кл. Охридски" ISBN 978-954-07-5167-2 (електронно издание);

4. да са представили други оригинални научноизследователски трудове, публикации, изобретения и други научни и научно-приложни разработки, които се оценяват по съвкупност – представени са 46 научни публикации;

5. да отговаря на минималните национални изисквания от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ:

- по група А от показатели има необходимите 50 точки, които са изискуеми;

- по група В има представен монографичен труд, поради което получава изискуемите 100 точки;

- по група Г има 266 точки, при изискуеми 200;

- по група Д има 1795 точки, при изискуеми 100;

- по група Е има 485 точки, при изискуеми 100.

6. да нямат доказано по законоустановения ред плагиатство в научните трудове- кандидатът няма установено плагиатство в научната си продукция.

7. лицето да не е навършило 65-годишна възраст – отговаря

Имайки предвид гореизложеното предлагам членовете на научното жури да подкрепят кандидатурата на доц. д-р Мариана Асенова да заеме академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.9 Туризм (Развитие на туристически дестинации) в Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

15.07.2021 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Д. Вараджакова/